

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p align="center">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurs, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	--	---

Adunarea eparhială.

Credincioasă prevederilor legii de organizare bisericească, adunarea eparhială dela Caransebeș se deschide astăzi. Reprezentanții aleși ai clerului și poporului dreptcredincios au fericitul prilej să se ocupe câteva zile, intens, de viața religioasă-bisericească din eparhia noastră. Fără îndoială, aceasta constituie un mare avantaj și pentru Biserică: elita fiilor ei vine nu numai să constate, să ia la cunoștință o stare de fapt, ci să ia noi și însuflețite măsuri pentru înaintarea ei în toate privințele. Cadrele de mișcare desigur nu se limitează la litera legii, la cele cuprinse în statutul ei; acesta jalonează doar în mare punctele cardinale din viața bisericească; ci ele cuprind tot complexul acestei vieți în năzuințele sale de progres.

În trecutul nu tocmai îndepărtat, cu toată numirea mai nuanțată religioasă de „sinoade”, aceste întruniri anuale, „adunări”, au jucat un covârșitor rol în viața poporului nostru. În desbaterile ședințelor, dar mai ales în conventicolele și întrunirile particulare ale „sinodalilor” se discutau, sub mântuitorul scut al maicei biserici, problemele vitale ale neamului nostru. Aci se puneau la cale înverșunate lupte și se dădeau consemnele rezistenței noastre naționale; aci era statul-major diriguitor, aci parlamentul „deputaților” bisericești, adevărații deputați și conducători ai poporului nostru! Odată pe an, la Dumineca Tomii, orașelul acesta plin de viață românească, trăia clipe de simțiri superioare. În sinod se depăneau una câte una cele mai alese și însuflețite cuvântări, cari nu-și ascundeau farmecul numai în „protocoalele” memorabile, ci fluidul lor se revărsa asupra tuturor, în oraș, pe sate și oriunde era suflet și suflare românească. Serbările „teatrale” și concertele tradiționale erau momente de bucurie și veselie exuberantă. Limba dulce românească, portul și

muzica durau însuflețirea națională ca pe un zid în care atacurile străine cădeau infructuoase!

Iată cât de profund se desenează tălcul sinoadelor de altădată, când prin ele Biserica ne ținea sufletul la sânul ei cald; când prin ele orașelul acesta neînsemnat ducea faima unui românism nebiruit departe-depart!

Adunările eparhiale (cari azi mai de grabă ar trebui numite sinoade) au un rol și o menire tot așa, poate și mai frumoasă ca sinoadele din trecut. Căci odinioară vrăjmașul era unul și bicisnic; astăzi vrăjmașii Bisericii sunt mulți și puternici. Eri aici nu se știa de francmazoni, de ateii, de materialişti sau de sectari; astăzi avem din toți aceștia, îi avem și sus între conducători, îi avem și jos la temelie, în popor...

Adunările eparhiale, zid de rezim și de scut pentru Biserică, trebuie să întărească fronturile ei cele amenințate! Săi vină în ajutorul preoților, în slujba lor grea, să le furnizeze tot ce e de lipsă pentru întărirea acestora. Căci dacă în trecut Biserica s'a dovedit aptă la postul său de răspundere, nu ne putem întoarce privirile încrezătoare dela fața ei astăzi!

Liturghia cu chemarea Duhului Sfânt a fost săvârșită de P. S. Episcop asistat de 6 preoți și 2 diaconi. Emoționant a fost momentul când la ectenia morților P. S. nostru episcop, adânc mișcat, a rostit numele răposatului episcop Grigorie. La sfârșitul sfintei liturghii s'a făcut prescrișul parastas pentru episcopii, mecenășii și binefăcătorii eparhiei noastre.

La orele 12, membrii adunării eparhiale s'au întrunit în localul designat, unde — printr'o delegație, a fost chemat P. S. episcop să deschidă și să conducă desbaterile Adunării.

Sosii aci, se cântă „Impărate cerească”, apoi având în față sfânta cruce și evangelia rostește următoarea cuvântare de deschidere.

Hristos a înviat,

Venerată Adunare Eparhială,

Stând gata să plece la drum lung, călătorul desigur n'ar mai mai pleca, dacă s'ar lăsa impresionat numai de greutatea și oboselile ce-i stau înaintea.

Sfinții Apostoli, plecând la propovăduire, — după cuvântul Domnului, — „fără traistă și toiag”, înarmați doar cu puterea Duhului ce li-s'a dat de sus, după făgăduința, au știut că la stârșitul activității lor îi așteaptă cununa martiriului și totuși n'au prețuit o clipă să se facă organele nefricate ale Duhului, înfruntând pentru izbânda evangheliei mântuitoare și a Bisericii creștine întemeiată pe ea, prigoană și moarte.

Dar mulțimea de mucenici creștini, cari au înțeles să-și pună viața în calea prigonirii puterii de stat organizate, pentru ca făcând din sângele lor sămânță pentru mii și mii de noi creștini, să ridice Biserica Mântuitorului din pulberea asupririi și din umbra subpământeană a catacombelor, la lumina și splendoarea Bisericii de stat a veacului al patrulea, ar fi fost oare capabil de eforturile, perseverența și bărbăția prin cari s'au preamărit, dacă se lăsau impresionati de neajunsurile drumului din ascunzișurile subpământene până la slava muceniciei.

Și orice izbândă, orice succes durabil în viață nu este oare legat de neajunsuri și greutăți, care trebuie biruite prin stăruință și efort îndelungat.

Asemenea gânduri ni s'au suit în suflet încercând să pun în balanță într-o parte dorul de mai bine, râvna și toată stăruința și încrederea în Dumnezeu și ajutorul Lui, cu cari am pornit la treabă cu un an în urmă, pentru ridicarea ortodoxiei noastre străbune, în lăuntru eparhiei noastre, între primii factori chemați să determine gândirea și viețuirea noastră religioasă și națională — particulară și publică — iar în cealaltă rezultatele obținute prin activitatea noastră de arhipăstor și înainte stătător al Bisericii ortodoxe române din această de Dumnezeu păzită eparhie.

Și când Vă împărtășesc aceste intime gânduri ale sufletului meu, o fac nu cu intenția de a afla scuze pentru insuficiența rezultatelor obținute prin activitatea noastră, ci pentru că luând în cursul acestui an contact nemijlocit cu realitatea vieții religioase din cea mai mare parte a eparhiei noastre, cu tot optimismul și iubirea de oameni de cari ținem să fim călăuziți în activitatea noastră, nu înțelegem să ascundem aspectele îngrijorătoare ale acestei realități, ali-

mentând iluzii proprii și străine și lăsând, poate, impresia că am fi dispuși să justificăm și acoperim multe din metehnele de cari suferim.

Din contră. Îmi dau perfect de bine seama că e mult de muncit în eparhia noastră. Că sunt multe răni de vindecat, multe suferinți de alinat, multe nedreptăți de înlăturat, multe stări de îmbunătățit și multe rele de îndreptat.

Mai știu însă și altceva: că pentru a întreprinde cu nădejdi de izbândă opera de refacere a vieții religioase și bisericești din eparhie nu ajunge râvna și dorul de a-și face datoria, a episcopului, cari Vă rog să nu mi-le contestați.

Strădaniile chiriarhului nu pot fi sabotate nici chiar cu gândul de nimeni din aceia, cari ar trebui să se simtă mândri de a-și putea da contribuția cât de modestă la ridicarea nivelului vieții religioase din eparhie. Iar această mândrie ar trebui să o aibă toți fiii mei duhovnicești, începând dela cei mai apropiați colaboratori până la cel mai umil epitrop sau cantor din oricare parohie.

Nu se poate ajunge la o armonioasă colaborare a clerului și poporului drept credincios din eparhie cu chiriarhul și prin aceasta la rezultate mulțumitoare în direcția intensificării și fortificării vieții religioase din eparhie, câtă vreme s'ar găsi poate cineva care ar fi dispus să vadă și în sfântul așezământ al Bisericii noastre și în modesta ei zestre, azi atât de răvășită, mijloc de căpătuială și câștig pentru sine și ai săi.

Nici nu poate prospera sfânta instituție și să-și îndeplinească misiunea ei sfântă și sfințitoare întrucât ar încerca cineva să facă din așezămintele și organele ei pivoți de întărire a pedestalului său de glorie sau popularitate profundă.

Impărăția Domnului Iisus nu este din lumea aceasta.

Ce să mai spunem de criticele și cărtirile cu cari se întâmpină orice început de nouă stăpânire. De așteptările esagerate, nemulțumite, de nădejdi neîmplinite.

Toate aceste neajunsuri, întrucât ar fi date îngreuează și mai mult situația și sporesc îngrijorarea produsă de o seamă de aspectele și așa destul de triste ale vieții religioase morale din eparhia noastră.

Le-am înșirat însă numai cu gândul de a-mi justifica un nou apel ce cred nimerit să-l adresez din acest prilej și dela acest loc clerului iubit și poporului dreptcredincios din eparhie cu toate stările lui sociale.

Cinstiților părinți și frați preoți ași dori să le aduc aminte de jurământul dat episcopului

la hirotonie de a păstra credința nestirbită, doctrina neschimbată, turma dreptcredincioasă nerăvășită de lupii cei răpitori. De a fi supuși episcopului și legiuitorilor lui următori. Și o fac aceasta, în convingerea că având ei pururea trează în conștiința lor amintirea legământului făcut prin acel jurământ, nu vor putea vedea nici o dată în dispozițiunile noului episcop, luate pentru inaugurarea în eparhie a unui nou ritm de viață religioasă creștină, mai potrivit și mai în directă continuare cu tradiția Bisericii noastre ortodoxe, în ce privește o astfel de viață și pentru refacerea prestigiului de slujitori ai sfințelor altare și păstori de suflete, ce sunt și trebuie să fie preoții noștri, numai măsuri de asupra și pedepsire a abaterilor de cari s'au făcut vinovați unii din frați, ci vor înțelege că toate aceste dispozițiuni episcopoești ținesc binele și prosperarea sfintei Instituții căreia slujim cu toții. În cazul unei asemenea înțelegeri ar dispărea neîncrederea, nesupunerea, recalitranta și chiar încercările de eludare a acelor dispozițiuni. Îndeosebi cred că e necesar să dispară din conștiința preoțimii mentalitatea nenorocită — cauza celor mai multe neajunsuri de cari suferă preoțimea noastră astăzi — de a se răzima de raporturi din afară de Biserică și străine de misiunea preotească, de a-și lua angajamente în contradicție cu rosturile Bisericii, a da în activitatea lor publică preferințe acestor angajamente și îndatoririlor ce rezultă din ele, față de îndatoririle misiunii lor, de a se eschiva îndatoririi lor pastorale și chiar liturgice în credința că au la spate sprijin de ordin profan, străin de biserică în stare să-i scape de răspunderile tuturor abaterilor și întrelășărilor.

Cred că se poate afirma fără frică de demintire, că dacă preoțimea noastră a încercat în ultimul timp o scădere de prestigiu, dacă în toate bugetele e tratată așa de mașter cum de fapt este, în primul rând din motivul că angajându-se în învălmășeala politică, și-a farămitat însăși, autoritatea și în fața credincioșilor și în aceea a conducătorilor politici, așa că cuvântul ei nici singular, nici colectiv nu mai e așa de ascultat cum s'ar cuveni, durerea ei nu mai e înțeleasă, prestigiul ei nesocotit și bruscat.

Iată de ce cred că preoțimea noastră în interesul Bisericii și al ei propriu trebuie să se degajeze de orice angajament și îndatorire străină de misiunea ei sfântă și sfințitoare.

Cuvântul M. Sale Regelui nostru rostit la la investirea I. P. S. Mitropolit Nicodim al Moldovei și Sucevei este mult grăitor și trebuie să ne fie tuturor călăuză în această chestiune.

Majestatea Sa Regele a zis:

„Politica și alte interese materiale n'au ce face în Biserică; parohii sunt aceia cari fac ca Biserica noastră să fie vie și respectată. Cu cât ei vor fi reprezentanți mai demni și convinși ai instituției, cu atât se va prospera mai falnic...

Ai grijă de preoți și în alegerea lor nu te lăsa să fi condus decât de conștiința-ți episcopală“.

Cuvintele Majestații Sale ne sunt adresate tuturor, preoți și mireni.

Iubiții noștri mireni, pe lângă interesul tot mai sporit ce-l arată Bisericii și problemelor ei să-și dovedească devotamentul față de sfântul Așezământ și prin ajutorul moral ce-l acordă preoțimii noastre în îndeplinirea misiunii sale. Mai mult: Mireni noștri, din iubire față de Biserică și din considerație pentru prestigiul ei să uzeze de autoritatea și trecerea de o au în diferitele organizații politice pentru a scăpa pe preoți de orice angajamente de natură lumească și a le înlesni revenirea la slujba misiunii căreia s'au dedicat.

Aceasta cred că e una din poruncile categorice ale epocii în care activăm. De la respectarea ei întru toate atârână în mare parte, creșterea pe seama ortodoxiei noastre străbune a posibilității de a deveni ea singură și exclusivă pârgie a gândirii și vieții noastre individuale și publice.

Cu aceste gânduri și cu apelul de a le aprecia și a Vi le însuși, a activa în sensul lor, declar deschisă sesiunea ordinară din anul acesta, 1935, a Adunării noastre eparhiale.

† **Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa**
al Aradului

În puterea vârstei și a celei mai prodigioase activități se prăbușește Preasfințitul Grigorie, Episcopul Aradului.

Cum trăsnetul lovește stejarul voinic din marginea codrului, scutul lui împotriva furiei furtunilor, așa grozava moarte doboară pe părintele sufletesc, pavăza și scutul fraților din eparhia marginii de Vest a Țării noastre.

Cine ar fi crezut că frumosul lui chip, de mult e arvunit de moarte; că măeastră lui peană — ce l-a dus în sanctuarul Academiei — rămâne de-acum o scumpă relicve, iar corpul lui herculean ca mâne se va ascunde în dosul unei cruci de cimitir?! O, minune... ce taină

este aceasta?... „Ce folos de toată truda omului cu care se trudește sub soare?... Toate zilele lui nu sunt decât durere și ostenelile lui scârbă“ (Eccles, 2, 22-23...)

Fiul pământului semănat cu basme și udat cu nădejdi din valea bătrânului Olt, răzbi năvalnic prin cele mai grele trepte pregătitoare ale vieții, și, la vârstă de abia 36 de ani în freamătul de bucurie al unei țări întregi, luă cârja episcopală dela Arad.

Viața și faptele Preasfințitului Grigorie, prea de timpuriu intrat în istorie, n'au desmintit o clipă nădejdea generală. În binecuvântata păstorire de abia zece ani fericitul episcop a cercetat pe toți fiii încredințați conducerii sale; a stăvilit propaganda tot mai îndrăzneată a sectarilor, a dat preoților săi îmbărbătare, ducând înainte exemplul propriei lui munci și îmbărbătări. Cele una sută cărți pe care le-a scris răposatul îl înfățișează ca scriitor profund și neobosit. Intr'ânsele vibrează un suflet mare, un suflet de poet alintând deopotrivă dragostea de neam și pe cea de legea străbună. Deasupra tuturor acestora, amintirea episcopului Grigorie va fi cea a unui neîntrecut orator bisericesc — un Gură de aur, care ca svonul unui clopot cutremură inimi și aprinde mulțimile...

Cu dragostea inimii sale bogate ne-a cercetat d'a-atâtea ori, în zile bune și 'n zile rele. Acum doi ani a răcorit lacrimile sufletelor noastre orfane cu balsamul vervei sale — și tot cu aceeaș vervă ne-a săltat inimile acum un an, când văduvia eparhiei noastre se prefăcuse în bucurie și elan.

Astăzi episcopul Grigorie, tânăra santinelă dela Vest nu mai este. Credincios sângelui și jurământului cu care s'a încununat, el a murit la postul său...

Eparhia soră și vecină a Caransebeșului, ca și această modestă foaie la care fericitul a contribuit cu pârga scrisului său, „*pentru neam și lege*“, îl întovărășește la calea sa din urmă cu lacrimile durerii; și-i cere dela Dumnezeu vecinică odihnă.

Săptămâna.

„Nu e nevoie de un suflet mare pentru a face un erou; e nevoie de un suflet creat de Dumnezeu care să nu-și desmintă obârșia; acesta va fi un suflet mare“.

Thomas Carlyle.

În 17 Mai a. c. a răposat în Domnul preotul Teodor Panciovan din Iertof, la vârstă de 84 ani și 64 ani de preoție. Nu este nici cel dintâi, nici cel din urmă, la care tributul morții la o vârstă așa respectabilă să producă eveniment. Moartea preotului Teodor Panciovan face excepție — căci însuși a fost excepție — pe valea Cărașului și Nergânului, a produs o adâncă impresie și unanime regrete. El a fost cea mai strălucită figură a ultimei jumătăți de secol. Strălucit prin munca și realizările sale, dar mai strălucit prin *modestia* sa, care prea fericit a îmbrăcat totdeauna pe preotul ortodox-român. Teodor Panciovan a fost sinteză preotului ortodox-român din ultimii patru decenii premergători unirii tuturor Românilor. El a fost sufletul mare al acestei regiuni, în cel mai larg înțeles al cuvântului.

Intr'adevăr i se potrivesc bine cuvintele poetului: „Preot cu crucea 'n frunte“.

*

Mă gândesc la eroul ca preot al lui Carlyle. Nu Luther a fost cel mai sintetic personaj, căci a fost un element distructiv, un răsvrătit contra ordinii divine a așezămintelor Bisericii. Dacă am avea un Carlyle, care să facă portretul eroului ca preot, ar avea nenumărate motive să zugrăvească eroismul preoților ortodoxi-români din eparhia noastră, cari și-au înțeles pe deplin chemarea, răscumpărându-o cu scumpe jertfe pentru Biserica și legea strămoșească. Preotul Teodor Panciovanu — între mulți alții — poate cu cinste ocupa o conferință de a lui Carlyle. Cece a spus despre tipul eroului ca preot, ar putea spune despre preotul Teodor Panciovan.

Dragostea uriașă pentru desrobirea Legii strămoșești și munca sa depusă în tractul Biserica-albă — sinonim cu cercul politic Sasca — erau pentru el adevărata rugăciune, cel mai nobil mijloc de a realiza porunca dumnezească. „Mare la minte, în bărbăție, în simțire, în cinste, așa de simplu, nefăcând deloc pe marele. Un granit colțuros, înălțându-se uriaș înspre cele mai îndrăznețe manifestațiuni și rezistențe contra asupritorilor.“

*

Odată cu încetarea pasivității politice, preotul Panciovan a fost însărcinat să ceară autorizația fibirăului pentru adunarea poporală a Partidului Național. Faimosul fibirău era în conferință cu notarii și bazat pe atotputernicia acestora îi spune: „vezi notarii mei? Toți sunt cu mine contra voastră și vă veți lovi zadarnic de noi”. Replica a fost mai precisă: „Cu noi este Dumnezeu și poporul și nu va exista putere lumească să ne înfrângă”.

Rezultatul a fost alegerea consecutivă — cu toată teroarea asupritorilor — în trei legislații a deputaților români Babeș și Novac. Faima cercului Sasca a depășit mult regiunea. Unde era preotul Teodor Panciovan era și drapelul aspirațiilor naționale, iar garda de onoare era poporul românesc.

Pentru astfel de acțiuni e capabil numai un suflet creat de Dumnezeu, care nu și-a desmințit niciodată obârșia. Dumnezeu i-a hărăzit fericirea să vadă visul aspirațiilor realizat.

*

Ca unul ce am avut fericirea să-l vizitez adeseori la patul suferinței, am putut să-i măsoz uriașa figură național-ortodoxă, din povestirile sale — ce totdeauna aveau un impersonal riguros — cât și din documentele și realizările sale. Dar, am avut durerea să prind și o notă de *profundă amărăciune asupra timpurilor actuale*.

Era la o secție de votare, acum câțiva ani — când frații de acelaș Neam și Lege se războiau sălbatic necruțând nici un mijloc de luptă — când el, în ținută riguros preotească, în fruntea parohienilor săi, a fost oprit de a intra la votare. Altă dată când la patul suferinței i s'a adus la cunoștință că a fost decorat cu o decorație de duzină, ce-i făcea impresia că este mai mult o remunerație electorală, decât una națională. Nu putea să conceapă starea vremurilor, el, care în fața unci bătălii naționale invoca totdeauna puterea divină; iar astăzi o bătălie este o fărîmîtare a energiilor naționale, atât de utile la consolidarea patrimoniului sfânt câștigat de înaintașii noștri.

Preotul Teodor Panciovan cu alesele calități, cu dârzenia luptelor sale, cu modestia și cu amărăciunea zilelor din urmă, cât a fost în viață era un monument de *dojană* pentru generația tânără, de acum pentru toate timpurile va fi un *simbol de năzuință*.

Odihnească în pace!

Pr. Traian Constantin.

P. S. Sa Nicolae Ivan episcopul Clujului a împlinit 80 de ani.

Dieceza reînviătei vechii episcopii a Vadului și Feleacului, azi a Clujului, a sărbătorit cu un deosebit fast pe P. S. Sa Nicolae Ivan, care a împlinit 80 de ani.

P. S. Sa Nicolae Ivan ales episcop al Clujului, a început munca uriașă de ridicare și înzestrare a eparhiei Sale, care era foarte săracă.

În orașul Cluj, unde la început mediul minoritar era puternic — P. S. Sa Nicolae Ivan ridică tot mai mult spre mărirea lui Dumnezeu și a credincioșilor săi sufletești instituțiile de temelie ale eparhiei.

Preocupat vecinic de ziua de mâine că să nu treacă fără vre-o faptă mare — adună în jurul P. S. Sale pe toți ortodoxii de bine din cetatea universitară, stă la sfat cu ei, tănuște lucruri mari, spre mărirea Bisericii și a neamului.

Si ideea a devenit faptă.

Rând pe rând iau naștere: organizarea Conzistorului, chemarea celor mai distinși consilieri, recrutarea prin concurs al celor mai bine pregătiți profesori de teologie, iar în 1923 luptă din răputeri pentru înființarea Institutului de Teologie, caută edificiul școlii, zidește pentru tineretul teologic un internat cu tot confortul necesar, unde adăpostește pe viitorii preoți, dar P. S. Sa nu se oprește aci. Clujul, capitala Ardealului, unde pulsează o viață românească, unde există universitate, care propagă știința, arta și de unde se predică adevărul, trebuie să aibă și o *catedrală monumentală*, un locaș al Domnului, unde să se închine toată suflarea românească a ortodoxiei. Și cu câte jertfe, câte nopți nedormite n'a avut P. S. Sa dorind ca să vadă a avea realizat cel mai falnic monument al ortodoxiei în Clujul cultural. Bunul Dumnezeu l-a învrednicit și dorința P. S. Sale s'a împlinit! La stăruințele P. S. Sale s'a zidit și o nouă biserică ortodoxă pe lângă cea veche care a existat, iar ca o vie dorință, i s'a împlinit și visul atât de mult dorit, fiindcă Conzistoriul și academia de teologie sunt adăpostite în cel mai frumos palat din apropierea catedralei, pe lângă altele pe cari le are.

În timpuri grele, cu mari sforțări a făcut P. S. Sa atâtea opere mărețe, încât toți oamenii de seamă ai ortodoxiei românești într'un gând îl preaslăvesc, apreciind munca, laudând bunătatea-i deosebită. Dar nu numai atât a făcut;

pe lângă chivernisirea acestor bunuri materiale, a patronat toate acțiunile frumoase bisericești naționale și culturale.

A participat la toate conferințele culturale și de solidaritate națională, dând pildă vie celor dornici de spiritualism, că ideea binelui numai atunci triumfă, când are binecuvântarea lui Dumnezeu.

De aceea dela cei mai de sus, până la cei mai umili l-au urmat întru toate pe P. S. Sa Nicolae Ivan.

P. S. Sa a urmărit pas de pas: *ridicarea eparhiei ortodoxe române a Clujului.*

Pentru faptele nepieritoare săvârșite de P. S. Nicolae Ivan, *Academia Română l-a ales membru de onoare, iar orașul Cluj l-a proclamat cetățean de onoare* — dar mai presus de acestea, este *iubirea sinceră* cu care-l înconjoară întreaga obște creștinească ortodoxă a Clujului.

Noi din acest prilej al împlinirii celor 80 ani de existență pământească, trimitem omagiul de adâncă recunoștință și de sinceră iubire ortodoxă ce i-o păstrăm, rugând pe Tatăl ceresc să-i dăruiască încă mulți ani de sănătate, pentru continuarea operei mărețe ce o realizează pe teren bisericesc și cultural.

C. R.

Statul și Biserica.

Statul nostru ne-am obișnuit să-l considerăm totdeauna federalist și nu centralist pentru că el nu trebuie să-și zidească unitatea sa pe puterea dictatorială, ci pe respectul față de viața părților sale componente, pe cinstea și sprijinul factorilor principali ai părții sale constitutive.

Am ajuns însă vremuri, ca bărbații de stat să nu-și poată închipui cât e de greu celor mici, supuși, rătăciți și desamăgiți să-și găsească un rost pentru existența lor, o mângăere pentru simțul lor de demnitate, o contra-valoare pentru sărăcia lor, tocmai pentru că conducătorii statului în majoritatea lor nu cunosc întreagă această lume; rămânând vecinic datori față de acești oameni neputincioși și mici în putere, a căror soartă amară le-o înăspresc mereu, prin atitudini uneori prea necugetate, — a căror încredere la rândul său și-au pierdut-o prin prea multele promisiuni ce au rămas neînfăptuite, săpându-se astfel o prăpastie între aceste două clase sociale, cea conducătoare și cea supusă.

Acei privilegiați ai vieții s'au deprins să se vadă exclusiv pe ei înșiși ca centrul tuturor lucrurilor și astfel întregul lor altruism să se transforme într'un egoism exagerat, într'o iubire de sine și de „aproapele“ dar nu în sensul celui propovăduit de Mântuitorul. Au ajuns cu totul streini de cerințele și idealurile evangheliei, trăind într'un abject materialism, după criteriul interesului și al plăcerilor lumești.

Pentru ei creștinismul e o profesie teoretică și nu o realizare practică, așa cum a cerut-o Hristos. Este vorbă și formă exterioară, nu duh și viață; căci numai așa ne putem închipui că s'a putut ajunge la exagerata înăsprire a traiului slujitorilor Bisericii noastre dominante, cari n'au cerut nici odată favoruri și recompense pentru nemăsuratele servicii ce le aduc statului, doar dacă au îndrăznit să ceară egalitate cu ceilalți salariați ai statului cu aceeaș pregătire.

În înstrăinarea de Biserică, de Dumnezeu, pe care țara noastră și-a croit-o, a ajuns să se vadă desarmată în a nimeri un drum nou și a-și găsi calea către mântuire. Vede ruina în care a ajuns, dar nu știe cum să se miște din loc. Poate unii chiar s'au trezit, dar răul e făcut și apoi e prea năvălit ca să se îndrepte singur.

De aceea fiind în preajma unor noi adunări eparhiale din întreagă țara, cărora le stau în față atâtea probleme de rezolvat, mulți își leagă speranțele de acele persoane cari se ridică prin nobleța lor sufletească, prin credința și dragostea lor de aproapele, mai presus de alții, ca acum când se întrunesc deputații mirenești și ai clerului de pretutindeni, printre multe alte probleme ce-i copleșesc, aceasta să le fie o preocupare capitală, căci administrația noastră e amenințată cu descomplectare și ruină iar misionarismul și apostolatul cu limitare ba chiar epuizare.

„Titanismul“ ateist și francmason, sprijinit de statul laic, cu toate mașinațiunile lui n'au izbutit și nici nu vor reuși nici odată să distrugă religia; doar dacă au creat o perioadă grea pentru biserică și slujitorii ei, o perioadă critică pentru stat, în care au fost seduse cu erorile savante a curentelor amintite, multe inteligențe și suflete de bună credință că fac mari servicii statului.

Se poate numi progres acest fapt care împinge omenirea și pe apostolii săi la un strigăt așa de disperat?

Desigur că nu.

Aceste probleme noi ce apar în fața deputaților eparhiali ca nevoi multiple, își solicită

comprehensiunea, rezolvarea și ducerea la bun sfârșit a deciziunilor, până la convertirea tuturor conducătorilor cari zămislesc forme noi în mersul instituțiilor noastre bisericesti, ce le va duce la desorganizare și descomplectare.

Se impune o activitate susținută și organizată cu duh și însuflețire, cu avânt și dragoste de Biserica lui Hristos, până ce cei ce au lovit-o își vor da seama că au luptat alături de un dușman vicelan, cu care s'au asociat ei, fiii buni ai neamului și Bisericii, ca împreună, sub scutul diferitelor partide să aducă lovituri tot mai simțite bisericii și credinței strămoșești.

Conducătorii statului o știu prea bine că poporul nostru atâtea veacuri a confundat noțiunea de patrie cu cea a credinței, ei zic — vor fi ușor de convertit a înțelege cât sprijin poate găsi statul în biserica lui Hristos.

Atunci vremurile de agitație neconținută se vor sfârși. Preocupările religioase vor căucei tot mai mult spiritele marilor oameni de stat. Adevărul, virtutea și datoria cari de prezent sunt niște noțiuni fără înțeles, pe viitor vor fi principii călăuzitoare în viața socială. Soarele dreptății va lumina și inimile noastre, asanarea morală se va desăvârși, toate națiunile se vor împreteni și va suna iarăși trâmbița păcii pe acest pământ binecuvântat cu atâtea daruri.

E timpul deci să lăpădam iarăși haina perversității și a egoismului și să îmbrăcăm pe cea a moralității, cinstei și altruismului creștin.

Petru Toma

ȘTIRI

Predici. În „Dumineca Slăbănogului“, la sfânta liturgie a predicat parohul *Petru Bancea*. Provoacăndu-se la evanghelia Duminecii sf. sa arată imensitatea îndurării și a iubirii Cerești. „Sâmbăta nu poate împiedeca dragostea lui Dumnezeu pentru om, făptura Sa aleasă“. În continuare arată substituirea Sâmbetei din Legea veche prin Dumineca Noului Legământ. A cântat Corul Catedral condus de profesorul C. Vladu.

Marți la *Constantin și Elena* tot parohul *Petru Bancea* a vorbit despre acești întocmai cu apostolii incununăți mari împărași *Constantin și mama sa Elena*. Predicatorul a făcut o interesantă paralelă între chemarea lui Saul și chemarea lui Constantin, prin semne dela Dumnezeu, la apărarea și vestirea evangheliei Sale. A cântat corul elevilor dela școala normală „Ioan Popasu“

condus de profesorul T. Seviciu, dovedind astfel legătura dragostei pentru biserica, sub care a trăit odinioară strâns atașată această școală.

Consistor plenar. Joi în 23 Mai a. c. s'a ținut o ședință plenară a Consiliului eparhial, când s'au luat în discuție rapoartele generale pentru Sinod. Înainte de a se intra în ordinea de zi, la propunerea P. S. nostru episcop s'a trimis o telegramă de mângâiere și încurajare P. S. episcop Grigorie al Aradului, care zace grav bolnav.

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei ort. rom. de cl. I. din Ghilad protopopiatul Ciacovei, devenită vacantă prin mutarea parohului Nicolae Chicomban la parohia sf. Treime din Brașov, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constatatoare din 37 jug. 26 st. p. și încă alte 13 jug. 57 st. p. din pământul cuprins în foaia catastrală 577 b. precum și $\frac{1}{2}$ din venitele capitalului de expropriere.

2. Venitele ștolare uzitate.

3. Birul parohial uzitat.

• Alegândul preot, are să supoarte toate dările dupa dotația sa.

Concurenții, cvalificați pentru parohii de cl. I-a, să-și înainteze pețiile, — adresate consiliului parohial — la oficiul protopopesc din Ciacova având cu prealabila încuviințare a acestuia, — a se prezenta în sf. biserică în vre-o Duminecă sau o sârbătoare, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie bisericască, niçidecum însă în ziua alegerii.

Concurenții se pot prezenta la concurs numai având binecuvântarea Preș. Sfințitului domn Episcop diecezan.

Ghilad, din ședința consiliului parohial, ținută la 10 Aprilie 1935.

Dimitrie Țieran m. p.

Paroh-pres. cons. parohial.

Ștefan Crețu m. p.

1—3 notar cons. parohial.

În conțelegere cu mine: *Augustin Ghilecan* protopop.

Licitațiune minuendă.

În baza aprobării Ven. Consiliu eparhial ddo 22 Maiu a. c. Nr. 3157 E ex 1935 se publică licitațiune minuendă pentru repararea bisericii ort. rom. din Jena jud. Severin și anume:

1. Acoperirea turnului și a bisericii cu tablă galvanizată pe care comuna o pune la dispoziția întreprinzătorului.

Prețul de strigare 12.000 Lei.

2. Spălarea picturii și mici reparațiuni. Prețul de strigare 5000 Lei.

3. Repararea zidurilor mai ales soclul, înăuntru și afară mici reparațiuni interne și externe pentru cari comuna bisericască dă var, ciment, fenoloc și nisip. Prețul 5000 Lei.

4. Repararea strănilor și a scaunelor din biserică precum și vopsirea lor, comuna dă vâpsele, scânduri și olei. Prețul de strigare 5000.

Licitația se va ține în **2 Iunie 1935** după masă la 3 oare în școală.

Licitanții vor depune vadiu de 10% înainte de licitare, consiliul parohial își rezervă dreptul a preda lucrul licitantului în care va avea mai mare încredere și nu acordă nici un fel de spese de călătorie și nici altfel de spese.

Devizul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial.

Jena la 21 Aprilie 1935.

Dimitrie Lupea

Paroh preș. cons. paroh.

Indescifrabil

notar cons. paroh.

Publicațiune de licitație.

În baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 2681 din 24 Aprilie 1935 se publică din nou licitațiune mînuendă pentru renovarea, acoperirea cu tinichea cu prețul de Lei 101.210 și pictarea în suma de Lei 55.000 a bisericii ort. rom. din comuna Toager.

Licitațiunea se va ține **Duminecă în 2 Iunie la orele 11 a. m.** în sfînta biserică, la care pot participa întreprinzătorii autorizați.

Comuna bisericească nu acordă spese de transport sau diurne participanților la licitație chiar de nu s'ar putea ține licitația, îi obligă însă a depune în numerar înainte de începerea licitațiunei un vadiu de 10% în numerar sau în hîrtii de valoare acceptabile din suma estimată.

Comuna bisericească fără considerare la rezultatul licitațiunii va încredința lucrările întreprinzătorilor în cari va avea mai multă încredere, pe cari îi va obliga să restituie bisericii cheltuiala de Lei 500 avută cu facerea devizului estimativ.

Toager din sedința consiliului parohial ținută în 2 Mai 1935.

Aureliu Maghețiu

Preș. cons. par.

2—3

G. Gulea

Notar.

La Librăria Diecezană

se află de vânzare

obiecte bisericești

dela cele mai renumite fabrici.

Mersul trenurilor

dela 15 Mai 1935 din gara Caransebeș.

Dela Orșova spre Timișoara			Dela Timișoara spre Orșova		
Sososto		Pleacă	Sososto		Pleacă
Tren local	Pers. Caransebeș Timișoara	5.00	7.39	Pers. Timișoara Caransebeș	Tren local
6.00	Accelerat	6.06	9.15	Accelerat	9.19
7.32	Mixt T-Severin Caransebeș	7.42	13.43	RAPID	13.47
15.27	Pers. T-Severin Timișoara	15.37	15.36	Pers. Timișoara T-Severin	15.46
17.28	RAPID	17.33	20.52	Pers. Timișoara T-Severin	21.00
22.21	Accelerat	22.26	23.45	Accelerat	23.51
Dela Hațeg			Spre Hațeg		
Sososto					Pleacă
7.25	Mixt dela Băuțar		Mixt până la Băuțar		7.50
15.08	Mixt dela Subcetate		Mixt până la Subcetate		15.50
20.15	Mixt dela Subcetate		Mixt până la Băuțar		21.10

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN din Băile-Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumseță rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă :

**Administrația „Vilei Doboșan”
din Băile-Erculane.**

